

AZ EURÓPAI KÉPESÍTÉSI KERETRENDSZER - EKKR

Ma a képesítési rendszerek összehangolása Európában igen fontos feladat lett. A szabad munkaerő vándorlás azt eredményezi, hogy egy más országban képesítést szerzett munkaerő lép be a munkaerő piacra és össze kell hasonlítani a képességét a fogadó országban végzettségével. Ez nem egyszerű dolog. Ezt az összehasonlítási folyamatot az Európai Unió segíteni szeretné azzal, hogy egységes képesítési keretrendszer megalkotására törekszik, amelyet rövidítve EKKR-nek, Európai Képesítése Keretrendszernek neveznek. A rendszer fő célja, hogy összekösse az általános, a felsősoktatás, valamint a szakoktatás és szakképzés nemzeti és ágazati szintű képesítési rendszereit, és lehetővé tegye ezek egymáshoz való kapcsolódását országon belül és az Európai Unióban.

Az EKKR a képesítéseket nyolc egymásra épülő szintbe sorolja. A nyolc szint meghatározása az ún. tanulási eredmények, azaz a képesítések megszerzésével megszerzett tudás, készségek, kompetenciák szintjének leírása alapján történik. A fenti módszer alkalmazása és a bemutatott szempontrendszer érvényesítése révén lehetővé válik a legkülönbözőbb nemzeti rendszerek keretei között megszerzett képesítések összehasonlítása. Az objektív alapokon történő összehasonlításnak elengedhetetlen feltétele, hogy az oktatás és a képzés különböző szintjein hatékony és megbízható minőségbiztosítási rendszerek létezzenek és működjenek. Ez megfelelő garanciát nyújt arra nézve, hogy a szóban forgó képesítés valóban biztosítja az adott szintre definiált tudást, kompetenciákat és készségeket.

A 8 szint magába foglalja a közoktatást, a felnőtt oktatást, a szakoktatást és szakképzést valamint a felsőoktatást. /Az 5-8. szint jellemzői utalnak a felsőoktatásra, 1-4-ig az alap és szakképzettségre./

Ehhez a rendszerhez az országok saját döntésük alapján csatlakozhatnak. A csatlakozó országok 3 csoportra oszthatók:

- Olyan országok, ahol nincs szakképesítési rendszer, ott a keretrendszer filozófiáját igyekeznek figyelembe venni;
- Ahol van képesítési rendszer és az egységes, ott az EKKR szintjeihez igazítják az egyes képesítéseket,
- Ahol van képesítési rendszer, de nem egységes az országon belül, ott egy közösen elfogadott ernyőrendszer kerül kialakításra, ami visszahat az alágazatokra, és szakmai konszenzussal születik meg az egységesítés.

Az **EKKR** célja a következő:

- Értelmezze a képzési végzettségeket a tanulni vágyók, munkavállalók és munkaadók számára.

- Hosszú távon egységesítő, standardizáló funkciója legyen Európában.
- Jól láthatóak legyenek a szakmai specifikumok, minden országban világos legyen, hogy a képzettséggel rendelkező személy valójában mit tanult és miben van gyakorlata, összehasonlíthatóvá váljanak az egyes országok képzési szintjei.
- Jól szolgálja a pályaorientációt, a pálya tanácsadást, a beszámíthatóságot, a karrierépítést, a munkavállalást.

Mi történt eddig Magyarországon?

Az Oktatási Minisztérium munka csoportja megvitatta az OKKR 8 szintjének leírásait, megvizsgálta, hogy a magyar képzési rendszerek egyes ágazatai végén milyen dokumentumokat adnak ki, ezek mit tartalmaznak, hogyan írják le a végzettséget, milyen kompetenciákat jelenítenek meg ezekben a dokumentumokban. A munkacsoport ezt követően javaslatot tett a kompetenciák, készségek értelmezésére, hogyan lehet ezt az EU-ban is értelmezhető módon megjeleníteni. Fontos cél az, hogy az EU országokban jól megértsék a magyar képzési végzettséget leíró dokumentumokat, és hogy ezek a dokumentumok tartalmazzák azokat a szempontokat, megnevezéseket, amelyeket az EU a keretrendszer kialakítása érdekében fontosnak tart. Hosszú és aprólékos munka lesz a magyar dokumentumok átalakítása ezekre a kívánt formákra, mert ezek a változtatások számtalan törvényi és rendeleti módosítást is szükségessé tesznek. Javaslatot tett a munkacsoport továbbá az OKKR mögött álló koncepcionális kompetencia-fogalom rendszerére, a kimeneti szabályozók összekapcsolására.

2008 elejére befejeződött Magyarországon a nemzeti konzultáció az EKKR körül. 2008 második félévében megalakult egy minisztériumok közötti koordinációs bizottság, amely most már országos szinten végzi majd el a koordinációt és megteremti a lehetőséget ahhoz, 2013-ig csatlakozhasson Magyarország is a keretrendszerhez.

Az Európai Parlament és a Tanács 2007 őszén elfogadta az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszeréről (EKKR) szóló ajánlást. Ehhez kapcsolódóan az Oktatási és Kulturális Minisztérium a Szociális és Munkaügyi Minisztériummal közösen előterjesztést készített a kormány részére az Európai Képesítési Keretrendszerhez való csatlakozásról és az Országos Képesítési Keretrendszer (OKKR) létrehozásáról.

Az EKKR egy önkéntes keretrendszer, de 2010 az a határidő, amikorra a részt vevő országoknak el kellene készülniük nemzeti képzési rendszerüknek az EKKR-hez való viszonyításával, és 2013-ig gondoskodniuk kell arról, hogy az egyes képesítésekről kibocsátott bizonyítványok utalást tartalmazzanak az EKKR megfelelő szintjére. Magyarország meghozta a döntését, hogy csatlakozik a rendszerhez.

Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) gyakorlatilag olyan referenciakeret, viszonyítási keretrendszer, amely – megerősítve az egyes részterületeken már létező és

alkalmazott hasonló célokat szolgáló európai eljárásokat (oklevelek és szakképesítések elismerésének rendszere, európai kredit-átviteli rendszer, Europass stb.) – a legfontosabb minőségi és szakmai mutatók közös azonosítása alapján megteremti a képesítések objektív összehasonlíthatóságának lehetőségét.

Az EKKR révén:

a) európai méretekben erősödik az oktatási és képzési rendszerek összehasonlíthatósága és átláthatósága;

b) a képesítések kölcsönös elismerése tekintetében erősödhet a tagállamok közötti kölcsönös bizalom;

c) egyetemesen könnyebbé válik nemzeti keretek között a tanulási eredmények szerint azonosított képesítések szakmai tartalmának egységes értelmezésen nyugvó kölcsönös meg- és elismerése;

d) jelentősen fokozódhat a minőségi követelmények tekintetében az oktatási, képzési rendszerek európai szintű konvergenciája;

e) a képesítések összehasonlíthatósága nyomán növekedni fog az európai munkavállalók unión belüli mobilitása, ami egyfelől az egyén számára javítja a foglalkoztatás esélyeit, másfelől elősegíti az európai gazdaság versenyképességének a fokozását.

Léteznek már különböző európai képesítési rendszerek, pl. az EUROPASS. Az Europass a dokumentumok olyan együttesét hozta létre, amelyeknek segítségével az egyes magánszemélyek, vállalkozók jellemezni tudják saját szakmai képesítéseiket. Az Europass azonban nem hasonlítja össze a képesítések szintjeit egymással. A jövőben minden Europass okmánynak is – különösen az Europass oklevél mellékleteknek és bizonyítvány kiegészítőinek – egyértelmű hivatkozást kell tartalmazni a megfelelő EKKR szintekre.

Az EKKR-hez történő csatlakozás a Magyar Köztársaság Európa-politikájának egyik kulcseleme, mivel hathatósan segíti Magyarország európai felzárkózásának és integrációjának folyamatát. A csatlakozás kitüntetetten érdeke a magyar oktatásügynek.

Az oktatás és képzés területén az EKKR-hez történő csatlakozás egyfelől feltétele annak, hogy az elkövetkező években Magyarország a kialakulóban lévő egységes európai oktatási térség tevőleges és egyenrangú szereplőjévé váljék, s a magyar oktatási és képzési rendszerben keletkezett képesítések tekintélye, elismertsége növekedjék, és ezáltal oktatási rendszerünk európai és szélesebb nemzetközi kitekintésben is kellő vonzerőt gyakoroljon. Másfelől elengedhetetlen ahhoz, hogy hazánk lépést tartson az európai oktatási, képzési rendszerekben jelenleg végbemenő mélyreható strukturális és tartalmi reformokkal.

Külön figyelmet érdemel az egész folyamatban a szakmai képzés, különösen a gyakorlati képzés és annak megfelelő dokumentálása. Ma a szakképesítések kölcsönös elismerését az egyes országokban nagymértékben akadályozza az eltérő gyakorlati idő, a gyakorlati készségek különbözősége. Az egyes szakképesítések megfelelő szintekre való besorolása az adott országban úgy kell, hogy történjen, hogy ebben a szakmai szervezetek hallathassák véleményüket. Megoldásra váró feladat az egyes szakmákban eltöltött hosszú gyakorlati tevékenység képesítésszerű elismerése és ennek dokumentálása. A képesítések iránti bizalmat erősítheti azoknak a szakmai szervezeteknek a támogatása, amelyek folyamatos kapcsolatot alakítanak ki más országok hasonló szakmai szervezeteivel, és garanciákat tudnak biztosítani a szakképesítések ténylegességét illetően.